

Straja

Comunitatea mozaică din Straja a fost una foarte mică. Recensământul din 1930 menționa un număr de 104 evrei trăitori în Straja. Aceștia se ocupau cu meșteșugurile, crâșmăritul și comerțul. Evreii din Straja practicau un iudaism de tip ortodox. În Straja a existat o puternică organizație legionară, de aici numeroase accese antisemite la adresa micii comunități mozaice locale în perioada interbelică. În 1937 în cursul unor noi atacuri antisemite, legionarii le-au dat două săptămâni termen evreilor din Straja, însă aceștia s-au baricadat în propriile locuințe și au refuzat să plece. Una dintre prevederile legislative cele mai explicite în cazul comunităților mozaice, a fost reprezentată de către decizia conducerii Ținutului Suceava, adoptată la 1 decembrie 1938. Documentul prevedea la art. 1 următoarele: „Cu începere de la 1 decembrie 1938, se interzice populației evreiești din Ținutul Suceava de a vorbi în magazine, ateliere, fabrici pe sălile Palatelor de Justiție, ale Camerelor de Comerț, și, în general, în toate instituțiile publice, altă limbă decât cea română. Patronii vor afișa peste tot, la loc vizibil, afișul „Se va vorbi românește!”. La art. 4, documentul menționa faptul că „evreii care și-au pierdut cetățenia, cu ocazia revizuirii, n-au dreptul să ocupe vreun post, să lucreze în fabrici, ateliere, magazine”. Aceste măsuri au afectat populația minoritară, în primul rând evreii, deschizând calea abuzurilor și violențelor. Decizia era semnată de către profesorul Gheorghe Alexianu, rezidentul regal al „Ținutului Suceava”. În caz de încălcare a acestei decizii erau prevăzute următoarele sancțiuni: „la prima abatere se va închide întreprinderea, biroul sau atelierul pe trei zile, la a doua pe 10 zile, iar la a treia abatere va fi închisă definitiv. Evreii care vor continua să vorbească pe stradă sau în locuri publice altă limbă decât româna, vor dovedi că nu sunt cetățeni români și nu vor putea beneficia de avantajele cetățeniei române. Evreii care cu ocazia revizuirii cetățeniei române au pierdut cetățenia română nu mai au dreptul să ocupe vreun post, să exercite vreun comerț sau să lucreze în ateliere de industrii”. Această decizie care lovea în evreii a fost cenzurată de către Biroul de Cenzură, astfel încât n-a fost publicată în presa vremii, o procedură uzuală în acele vremuri. Comunitatea mozaică din Straja a dispărut complet în urma deportării în Transnistria (octombrie 1941). După 1945, comunitatea nu s-a mai reconstituit.

Surse:

Em. Grigorovitz, *Dicționarul geografic al Bucovinei*, București, Atelierele Grafice Socec & Co. Societate Anonimă, 1908.

SJAN Suceava, fond *Colecția de Documente, pachet XXXI– 5/1938. România. Ținutul Suceava*. Deciziunea nr. 6907/1938.

[Daniel Hrenciuc]